

ახალი

ახალი

86 წელი
თქვენთან
ერთად!

ელფოსტა

AxaliGantiadi@gmail.com

2017 წელი 30 ნოემბერი № 11 № 8128

ბილიცავა!

საპარტევლო მადონიუმის 8000 ლიტრიანი ტრადიციული მქონე ქვეყანა და „ღვინის აკანად“-ის აღიარება. ეს ფაქტი არქეოლოგიური გათხრების შედეგად დადასტურდა. რომლის მიხედვით საპარტევლოში აღმოჩენილა 8000 წლის წინადადელი ყურძნის ნივთი და აგრეთვე თინის ჭურჭელი ღვინის დაგებად და შენახვისათვის. გვ 8-9

ქასპის
მუნიციპალიტეტის
მერი - მანუჩარ
მერაბიშვილი

გვ2.

ქასპის
მუნიციპალიტეტის
საკრებულოს
თავმჯდომარე -
დავით
ლაონიკა

გვ2.

არჩევანის
შედეგად
თვითმმართველობის
თემის ქასპის
მუნიციპალიტეტის
საკრებულოს
წევრად არჩეული არიან:

გვ3.

ქასპის
მუნიციპალიტეტის
საკრებულოს
თავმჯდომარის
მოადგილე -
ზურაბ ჯავახიშვილი

გვ2.

გაიფართო
ქასპის
მუნიციპალიტეტის
საკრებულოს
პირველი
სსლომა

გვ2.

პროლოგების სიმბოლოები
ყვითლსფეროებს და
წითლსფეროებს მათ

გვ3.

იპოვე შენი
მომავალი

გვ5.

ნოემბერი

გვ5.

კალენდრის ფურცლებზე

გვ5.

სასხელ წყალს ორი
სოფალი მიიღებს

გვ2.

სათავე ნაგებობის
სარეაბილიტაციო სამუშაოები

გვ2.

გვ4.

„მშობელ მიწაში მიღებს ფასვანი“

გვ6.

თერმალურ
განვითარების
ინტენსივობის

ქართული ლექსის და
თეოლოგიის ზედი
თქვენი ყველაწესრიგის
სახელ-მუხრებში

გვ6.

დისკუსია
თემებზე

გვ9.

გვ4.

პირველი პენსიონატური

გვ3.

საორგანოვალქის
მოქმედებით
პირველი ოქროს მადალი

მედიკალური
ინსტიტუტი

In vino veritas

გვ8-9.

ქაშის მუნიციპალიტეტის მერი - მანუჩარ მერაბიშვილი

დაბადების თარიღი: 06.08.1986 წ.
განათლება: 2007 წელი - დამთავრა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საინჟინრო მეცნიერების ბაკალავრის ხარისხით;
2009 წელი - საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში მიენიჭა მაგისტრის ხარისხი;
2017 წელი - მიენიჭა ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორის ხარისხი;
სამუშაო გამოცდილება: 2005 - 2013 წლები - მუშაობდა შ.პ.ს. "საქართველოს რკინიგზა"-ში სხვადასხვა თანამდებობებზე;
2012 წელი - მიენიჭა დოქტორის ხარისხი და როგორც

გაიმართა ქაშის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს პირველი სხდომა

20 ნოემბერს გაიმართა ქაშის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს პირველი სხდომა. სხდომა გახსნა ქაშის №30 საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე ნანა ნონიაშვილმა, რომელმაც შეკრებილებს ადგილობრივი თვითმ-

მართველობის არჩევნების კასპის საოლქო კომისიის თავმჯდომარე, რომელიც შეკრებილებს ადგილობრივი თვითმ-

სასმელ წყალს ორი სოფელი მიიღებს

სოფელ ალს და მოხდება მათი ინდივიდუალური გამრიცხველიანება. სოფელ ხიდი-სყურში ამ ეტაპზე საუნო ონკანები დამონტაჟდება. საჭირო წყლის დებეტის შემთხვევაში კი ხიდისყურის მოსახლეობა ანალოგიურად გამოიცხველიანდება. დაფინანსების წყარო - ცენტრალური (95%) და ადგილობრივი ბიუჯეტი (5%), სამუშაოების ღირებულება 307 000 ლარი, რომელსაც შპს "ფუძე" ახორციელებს.

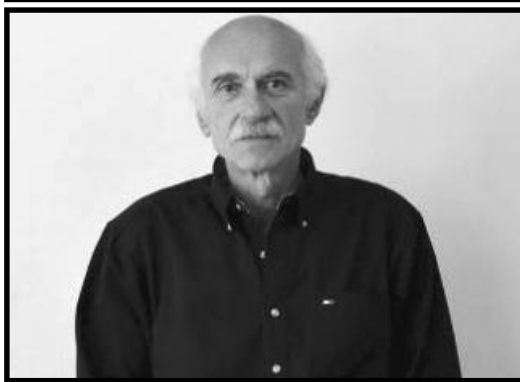

ქაშის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე - დავით ლომიძე

დაბადების თარიღი: 14.07.1954 წ.
განათლება: 1972 - 1978 წწ. ყაზანის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტი;
სამუშაო გამოცდილება: 1978 - 1993 წწ. სსრკ და საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურის გამომძიებელი, პროკურორი, ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის საგამომძიებო სამმართველოს უფროსი;

ქაშის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე - ზურაბ ჯაჟანიშვილი

დაბადების თარიღი: 14.08.1950 წ.
განათლება: 1972-1977 წწ. საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი - სპეციალობა ინჟინერ-ტექნოლოგი;
სამეცნიერო ხარისხი: 1982 წელი - ქიმიურ მეცნიერებათა კანდიდატი;
სამუშაო გამოცდილება: 1974 - 1974 წწ. №2 პურის ქარხანა, კონტროლიორი;
1974 - 1983 წწ. საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტი, ლაბორანტი;
1983 - 1985 წწ. საქარხნო რაიადმასკომი, განყოფილების გამგე;

2005 - 2010 წწ. მოსკოვის რეგიონალური მომარაგების სახელმწიფო სამმართველოს გენერალური დირექტორის მოადგილე;
2010 - 2011 წწ. მოსკოვის ოჯახური და ახალგაზრდული პოლიტიკის სახელმწიფო დაწესებულება სასწავლო-მეთოდური ცენტრის დირექტორის მოადგილე;
2012 - 2016 წწ. ავტონომიური არაკომერციული ორგანიზაცია ბავშვთა და მოზარდთა დახმარების მმართველი დირექტორი;
2016 - 2016 წწ. შპს საკსესის გენერალური დირექტორი.
2017 წლის 03 აპრილიდან 2017 წლის 20 ნოემბრამდე ქაშის მუნიციპალიტეტის გამგეობის/მერიის შიდა აუდიტის სამსახურის უფროსი;
2017 წლის 20 ნოემბრიდან ქაშის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე;
ჰყავს მეუღლე და სამი შვილი.

სამმართველოს უფროსი;
1997 - 1998 წწ. საბაჟო დეპარტამენტი, შიდა ქართლის ოპერატიული ჯგუფის უფროსი;
1998 - 1999 წწ. საბაჟო დეპარტამენტი, საბაჟო რკინიგზა განყოფილების გამგე;
2000 - 2000 წწ. საქართველოს კონტროლის პალატა - სამმართველოს უფროსის მოადგილე;
2000 - 2006 წწ. საქართველოს ტექნიკური ზედამხედველობის სახელმწიფო ინსპექციის უფროსის მოადგილე;
2006 - 2010 წწ. სსიპ - საქართველოს ტექნიკური ზედამხედველობის სახელმწიფო ინსპექციის უფროსის პირველი მოადგილე;
2014 - 2017 წწ. ქაშის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრი;
2017 წლის 20 ნოემბრიდან ქაშის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე;
მეცნიერული ნაშრომები: 13 მეცნიერული ნაშრომი;
ჰყავს მეუღლე და ორი შვილი.

სათავე ნაგებობის სარკაბილიტაციო სამუშაოები

სოფელ რიცხველიანება, რის ქვემოტალში წყალსადენის მაგისტრალის ქსელების და სათავე ნაგებობის სარკაბილიტაციო სამუშაოების დროს მოეწყო დრენაჟი, სატუმბო სადგური, საქლორატორო და დარაჯის ოთახი. რეაბილიტაცია ჩატარდა რეზერვუარს, მოხდა შიდა დაქსელება. დასრულების პროცესშია მოსახლეობის ინდივიდუალური გამ-

არჩევნების შედეგად თვითმმართველობის თემის — კასპის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ნაწილობრივ არჩეული არიან:

I. პროპორციული საარჩევნო სისტემით:

№2. ბაქრაძე, უგულავა — ევროპული საქართველო

1. გიორგი ხელაშვილი.

№5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა

1. ნუგზარ ნონიაშვილი,

2. ალექსანდრე შაქარაშვილი.

№8. დავით

თარხან-მოურავი, ირმა ინაშვილი — საქართველოს

პატრიოტთა ალიანსი

1. ილია კიტრიაშვილი,

2. ვახტანგ ხათაშვილი.

№10. შალვა

ნათელაშვილი — საქართველოს

ლეიბორისტული პარტია

1. ოთარ ქოსაშვილი.

№41. ქართული

ოცნება — დემოკრატიული საქართველო

1. შოთა გზირიშვილი,

2. ზურiko ჩადუნელი,

3. თეა გულიკაშვილი-ხარატიშვილი,

4. დავით ლეონიძე,

5. ზურაბ ჯავახიშვილი,

6. გიორგი ქვრივიშვილი,

7. ოთარ ჭეიშვილი,

8. ხათუნა თათანაშვილი,

9. რამაზ ხიზანიშვილი.

II. მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით:

ვალდია გზირიშვილი (30.01.01. კასპის ქალაქის),

ლევან გახელაძე (30.01.02. კასპის ქალაქის),

ბეგი თათრიაშვილი (30.01.03. კასპის ქალაქის),

ქიტესა ხოდელი (30.02. ალაიანის თემის),

გიორგი დარბაიშვილი (30.03. ახალქალაქის თემის),

რამინ ჯანგიშვილი (30.04. ახალციხის თემის),

ალექსანდრე ბიძინაშვილი (30.05. ქვემო გომის თემის),

შოთა ბეგლარაშვილი (30.06. დოესის თემის),

ილია ქამხაძე (30.07. ზემო ხანდაკის თემის),

იოსებ დემეტრაშვილი (30.08. თელიანის თემის),

ნანა წიკლაური (30.09. კავთისხევის თემის),

ნუკრი მიდელაშვილი (30.10. კოდისწყაროს თემის),

მარიამ გზირიშვილი (30.11. ლამისყანის თემის),

ზაზა გუგულაშვილი (30.12. მეტეხის თემის),

დავით ოთარაშვილი (30.13. ოკმის თემის),

ვლადიმერ უზნაძე (30.14. სამთავისის თემის),

დავით მუხიაშვილი (30.15. ქვ. ჭალის თემის),

ზაზა მარჯანიძე (30.16. წინარეხის თემის),

გიორგი მჭედლიშვილი (30.17. ხოვლის სოფლის).

სასიამოვნო და სასურველი ემოცია, სიხარული, ამალღებული განცდა ალბათ, დიდხანს გაპყვებათ კავთურის ხეობის საჯარო სკოლების საფეხბურთო გუნდების წევრებს და არა მხოლოდ მათ...

კვირას, 5 ნოემბერს თვალადის ახლად აშენებული საჯარო სკოლის თანამედროვე სტანდარტებით აღჭურვილ სპორტულ მოედანზე უჩვეულო სანახაობა გაიმართა. საქმე ის გახლავთ, რომ კასპის მაჟორიტარი დეპუტატის ირაკლი მეზურნიშვილის ინიციატივით, ორგანიზებით და საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარის მიხეილ ყაველაშვილის მხარდაჭერით თვალადის საჯარო სკოლის საფეხბურთო მოედანზე საქართველოს ეროვნული ნაკრების ვეტერან ფეხბურთელებსა და ადგილობრივ ახალგაზრდებს

პროფესორის სიმონი ყვითისხევილებს და არა მხოლოდ მათ

— მსურდა აქაური მოსწავლე-ახალგაზრდობისათვის ლამაზად მოსაგონარი დღე მეჩუქებ-

იმპროვიზებულ ამხანაგურმატში მონაწილეობდნენ ვეტერანი ქართველი ფეხბურთელები, ფეხბურთის

გაუცნობიერებელ მაყურებელს კი არა, სტუმრებსაც კი უკვირდათ, თანსიამოვნებათ ბავშვების

ნა, — განაცხადა კასპის მაჟორიტარმა დეპუტატმა ირაკლი მეზურნიშვილმა, — და ახლა, როდესაც ამის

ფედერაციის პრეზიდენტი ლევან კობიაშვილი, მიხეილ ყაველაშვილი, ალექსანდრე იაშვილი, ალექსანდრე ამისულაშვილი, გიორგი ლომია, აგრეთვე, ამ საინტერესო

გაბეჭდვებზე, მობილიზებული და მოტივირებული თამაში, ენერგიული საბრძოლო მუხტი...

მიუხედავად იმისა, რომ ეს არაორდინარული მატჩი კარგა ხანს გაგრძელდა და უფროსთა და უმცროსთა გუნდები ძალიან დაიღალნენ კიდევ, მოედანს ვეღარ ელეოდნენ. აი, ამ სასიამოვნო სპორტული სანახაობის შემდეგ სტუმრებმა ჩვენს ახალგაზრდებს საზეიმო ვითარებაში საჩუქრად გადასცეს სპორტული მა-

თქვენ წარმოიდგინეთ, ბავშვებმა ლევ-

შორის დაუვიწყარი შეხვედრა გაიმართა.

კავთისხეველი და თვალადელი მოსწავლეების გარდა ამ საჩვენებელ სპორტულ "პაექრობაში" რამდენიმე წუთიანი გათამაშებით მონაწილეობას იღებდნენ კასპის, სამთავისის, ქვემო გომისა და სასირეთის საჯარო სკოლების ფეხბურთელები.

შესაძლებლობა გაჩნდა და თვალადის საჯარო სკოლის ინფრასტრუქტურა ყველანაირ საშუალებას იძლევა, რომ ახალგაზრდობა ჯანსაღი ცხოვრების წესით დაკავდეს, გადავწყვიტოთ მათთვის პატარა სიურპრიზი მომეწყო, თუნდაც ერთი დღე გამეხალისებინა და თვალადში ეროვნული ნაკრების წარმომადგენლები მოვიწვიო.

ენდარულ ფეხბურთელებს

სურები და ბურთები, ბოისეთი გასაოცარი, უფრო მეტიც, თამაში "მეტოქობა" გაუწიეს, რომ მარტო

რ. ქართლელიშვილი.

საორგანოპლასტის მოქიდავითა პირველი ოპროს შედეგი

მიმდინარე წლის 27-29 ოქტომბერს ქალაქ ონში ჩატარდა სეულის ოლიმპიური თამაშების, მსოფლიო ორგზისა და ევროპის მრავალგზის ჩემპიონის დავით გობეჯიშვილის სახელობის ტურნირი თავისუფალ ჭიდაობაში 1998-1999 წლებში დაბადებულ ახალგაზრდა მოჭიდავეთა შორის. ტურნირზე ქართველ სპორტსმენებთან ერთად მონაწილეობდნენ აზერბაიჯანისა და სომხეთის წარმომადგენლები.

საქართველოს ნაკრები გუნდის დაკომპლექტებას ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონატებზე მონაწილეობისათვის.

66 კილოგრამ წონით კატეგორიაში წარმატებით იასპარეზა და საქართველოს ნაკრების მწვრთნელთა დიდი მოწონება დაიმსახურა ჩვენი რაიონის წარმომადგენელმა დანიელ მარქარაშვილმა, რომელმაც წინასწარ შეხვედრებზე ქულათა დიდი უპირატესობით წმინდად დაამარცხა ყველა მოწინააღმდეგე და ფინალურ შეხვედრაზე დასასრული გვ-4.

ასპარეზობა მიზნად ისახავდა

ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვა

კასპის მუნიციპალიტეტის მერიაში, მუნიციპალური ნარჩენების მართვის ხუთწლიანი გეგმის (2018-2022 წწ.) პროექტის განხილვა გაიმართა.

გეგმა მიზნად ისახავს ნარჩენების მართვის ისეთი სისტემის შემუშავებასა და განხორციელებას, რომელიც უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის, კომერციული ობიექტებისა და ადგილობრივი საწარმოებისათვის ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის ეფექტიანი სერვისის მიწოდებას, მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული უკანონო ნაგავსაყრელის დახურვა-რემედიაციას;

განხილვის დისკუსიაში მონაწილეობდნენ კასპის მუნიციპალიტეტის

მერიის წარმომადგენლები ადმინისტრაციულ ერთეულებში, წარმოების ხელმძღვანელები, კავკასიის გარემოსდაცვითი ორგანიზაცია CENN-ის ადგილობრივი კოორდინატორი შიდა ქართლის რეგიონში ირმა კიტრიაშვილი.

პროგრამა "ნარჩენების მართვის ტექნოლოგიები რეგიონებში" (WMTR) დაიწყო 2014 წლის 18 მარტს, ხოლო შიდა ქართლში 2017 წლის ივლისში. მას ფინანსურ მხარდაჭერას უწევს აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტო (USAID) და ახორციელებს Intrnacional Citi/County Management Asociacion (ICMA) CENN -თან ერთად, რომელიც ინიციატივის ქვეკონტრაქტორი ორგანიზაციაა.

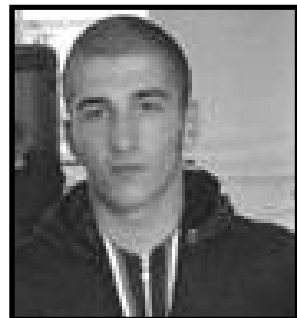
საორბიტალის მოქალაქეთა პირველი ოქროს მედალი

დასასრული.

დაუპირისპირდა ვეროპის ვერცხლის მედალოსან მამუკა ჩაჩუას.

საინტერესოდ განვითარდა ფინალური მატჩის მოვლენები, - განაცხადა კასპის სპორტული კომპლექსის დირექტორმა გოგი ნიპარიშვილმა, - საქმე ის გახლავთ, რომ ორთაბრძოლის წინ სპეციალისტები და არა მხოლოდ ისინი, გამარჯვებას მედალოსან ჩაჩუას უწინასწარმეტყველებდნენ, მაგრამ მეტოქეების შერკინებამ ბევრ რამეს მოჰყვინა ნათელი, მოწინააღმდეგეებმა, როგორც სწვევათ ხოლმე, ურთიერთდაზვერვით დაიწყეს, ჩაჩუამ პირველ ხანებში სცადა კიდეც ეფექტური ილეუთის ჩატარება, სადაც მარქარაშვილმა ასევე ეფექტური კონტრილეთით უპასუხა და ოთხი მომეგებიანი ქულაც მოიპოვა, რამაც საბოლოოდ გადაწყვიტა მატჩის ბედი.

მოკლედ, მიუხედავად იმისა, რომ ჩაჩუა ბოლომდე ეცადა შეხვედრის

შემოტრიალებას და ერთი ქულით დაწინაურდა კიდეც, გადამწყვეტ მომენტში დანიელ მარქარაშვილი არ დაიბნა, მოახერხა ძაღების მობილიზება, შეხვედრა წარმართა შემტევ სტილში და მეტოქეს ბრძოლისათვის არანაირი შანსი აღარ დაუტოვა ... მსაჯვამ კასპელი ფალანგის გამარჯვების ნიშნად შეხვედრის დასრულებამდე აღმართა ხელი. ამ გამარჯვებით დანიელ მარქარაშვილი შეეცვანია საქართველოს ნაკრები გუნდის შემადგენლობაში და ინტენსიურად ემზადება აზერბაიჯანის დედაქალაქ ბაქოში გასამზავრებლად, სადაც მონაწილეობას მიიღებს საერთაშორისო ტურნირზე.

დისკუსია თემებზე

სზე და მიმოიხილა ის დრო და ვითარება, როდესაც მოხდა თვითმფრინავის გატაცება; ლ. სოზიაშვილმა კი მიმოიხილა ის მხატვრული ნაწარმოები, რომლებიც შეიქმნა ამ კონკრეტულ ფაქტზე. ზოგადად ფაქტის, თვითმფრინავის გატაცების, არ-

ობდნენ: ნანა მერებაშვილი; პაატა ჩადუნელი; კობა მამულაშვილი; ალექო ლიპარტელიანი; გიორგი ჩადუნელი; ილია ბესტავაშვილი; გოგა ტყემალაძე; გულო გეგაური; ბეჟან სისაური; თეა ხორბალაძე; მაკა სომხიშვილი; ხატია ბაინდურაშვილი;

გურამ ქარქაშაძე; ია ბიძინაშვილი; ლევან თაბუაშვილი; არჩილ ბერაშვილი; განსაკუთრებით აღვნიშნავთ და გამოვყოფთ, რომ უფროსებს პოლემიკაში ტოლი არ დაუდო კასპის მერე საჯარო სკოლის მოსწავლემ მარიამ გაბოძემ.

შეხვედრას ესწრებოდნენ კასპის მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის, სპორტის, ძველთა დაცვისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურის უფროსი თეა ხორბალაძე; კასპის მუნიციპალიტეტის ბიბლიოთეკების გაერთიანების დირექტორი თეა ბარნაბიშვილი; კასპის საჯარო სკოლების უფროსკლასელი მოსწავლეები. ლ. სამხარაძე.

თეონიკონში გაცოცხლოვნილი ისტორიის

გიორგი ხორგუაშვილის სახელობის კასპის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში გაიმართა ღონისძიება, რომელიც მიეძღვნა თვითნასწავლი მხატვრის დავით ნავროზაშვილის დაბადებიდან 100 წლისთავს. ღონისძიების ორგანიზატორები იყვნენ კასპის მუნიციპალიტეტის მუზეუმების გაერთიანება, კასპის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმი და მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლი, საინფორმაციო მხარდაჭერი გაზეთი "ახალი განთიადი".

ღონისძიების დაწყებამდე მუზეუმში შეკრებილი დამთავალიერებელი გაეცნო საგამოფენო გალერეაში წარმოდგენილ ხელოვანის ფერწერულ ტილოებს, რომელთა შორის განსაკუთრებული ადგილი უკავია რაიონის ტერიტორიაზე არსებულ ისტორიულ და კულტურული ძეგლების ამსახველ მასალას, აგრეთვე, ყურადღებას იპყრობს ავტორის პეიზაჟი, პორტრეტი. გამოფენაზე გამოტანილია მუზეუმის ფონდებში დაცული 14 ფერწერული ტილო. სხვათა შორის, აქვია წარმოდგენილი კასპის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის დირექტორის ლელა პეტრიაშვილის ოჯახის საკუთრებაში არსებული თავად მხატვრის მიერ ნაჩუქარი ნახატი "მონადირის ქოხი".

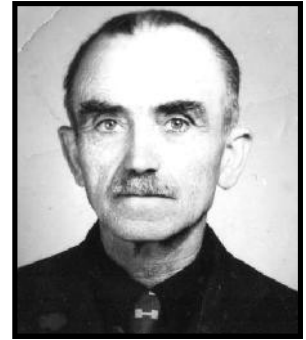
მოწვეულ სტუმრებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართა მუზეუმის დირექტორმა გიორგი ჩადუნელმა, რომელმაც მოკლედ ისაუბრა დავით ნავროზაშვილის ცხოვრე-

ბასა და მოღვაწეობაზე, მხატვრის შემოქმედებაზე. - დღეს, აქ, ამ გალერეაში გამოფენილი ნახატები სხვა დროსაც უნახავს დამთავალიერებელს, ჩვენი რაიონის საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებს, - განაცხადა სიტყვით გამოსვლისას მხატვარმა იორამ იმედაშვილმა, - და რაოდენ მნიშვნელოვანი გახლავთ ის ფაქტი, რომ ეს ფერწერული ტილოები ყოველთვის იმსახურებდა მნახველებისა და განსაკუთრებით სპეციალისტთა სათანადო შეფასებას.

ღონისძიებას ესწრებოდნენ კასპის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის ისტორია-მხარეთმცოდნეობის წრის / ხელმძღვანელი ნანა მერებაშვილი / ბავშვები, რომლებმაც დამსწრე საზოგადოებას წარუდგინეს სპეციალურად ამ დღისთვის მომზადებული ლიტერატურული წარმოდგენა, სადაც გაცოცხლებული იყო მხატვრის ცხოვრება, ის ეკლიანი გზა, რომელიც ახალგაზრდა დავით ნავრო-

ზაშვილმა განვლო შუა აზიაში რეპრესირების დროს.

კომპოზიციაში მონაწილეობდნენ მოსწავლეები: ქეთი ჭალისური, მათა თაბუაშვილი, თამარ გოჭოშვილი, ანზორ დალაქიშვილი, თემურ ირემაშვილი, ნინო ბერუაშვილი, მიხეილ სამხარაძე, უჩა გოგოლაძე, ზაზა მუმლაური, ლუკა მერებაშვილი. შეხვედრაზე სიტყვით გამოვიდნენ: მუნიციპალიტეტის კულტურის სამსახურის უფროსი თეა ხორბალაძე, სახელოვნებო სკოლების გაერთიანების დირექტორი ლალი ჯანჯალაშვილი, პედაგოგი თამარ გაბოძე, ბიბლიოთეკების გაერთიანების სპეციალისტი ლია მენაბდიშვილი, ქალაქის საზოგადოების წარმომადგენლები გურამ ქარქაშაძე და უმანგი მოსიაშვილი, ნიშნდობლივია ის ფაქტიც, რომ ბატონმა უმანგიმ კასპის მუზეუმს საჩუქრად გადასცა საკუთარ სამხატვრო გალერეაში დაცული, ცნობილი ქართველი მხატვრის ალექსანდრე ციხელაშვილისა და თავისი

ხელით შესრულებული მეფეთა პორტრეტების ფოტო-რეპროდუქციები.

მუზეუმს სტუმრობდა დავით ნავროზაშვილის ძმის შვილიშვილი ზვიად ნავროზაშვილი, რომელმაც წაიკითხა ქართლის მოურავის, გიორგი სააკაძისადმი მიძღვნილი საკუთარი ლექსი. ღონისძიების ბოლოს, კასპის მუნიციპალიტეტის მუზეუმების გაერთიანების დირექტორმა გივი მელაძემ მოწვეულ სტუმრებს გულითადი მადლობა გადაუხადა მობრძანებისათვის, ხოლო მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის ბავშვებს დიდი მონდობებისა და აქტიურობისათვის საპატიო სიგელები გადასცა.

ღონისძიებისათვის ვიდეო რგოლის გაფორმებაზე იზრუნა მუზეუმის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალისტმა ხატია ხორგუაშვილმა.

ნოემბერი
ქალენდრის
ფურცლებზე

1 ნოემბერი – 72 წლის წინათ (1945) დაიბადა გიორგი ნიპარნივილი – ვეტერანი მოჭიდავე (თავისუფალი სტილი), ამჟამად კასპის სპორტკომპლექსის დირექტორი;

5 ნოემბერი – დაბადებიდან (1980) 37 წელი შეუსრულდა ვაჟა სიმონიშვილს – სპორტულ ჟურნალისტს, გაზეთ “ლელოს” მხატვრულ რედაქტორს (იგი კალათბურთის თემაზე დაწერილი რამდენიმე წიგნის ავტორია, მალე გამოსცემს წიგნს ზაზა ფაჩულიაზე);

10 ნოემბერი – 69 წლის წინათ (1948) დაიბადა ომარ (თამაზ) ნავროზაშვილი – ვეტერანი მოჭიდავე, ამჟამად პედაგოგი (სოფ. ლამისყანა);

10 ნოემბერი – 51 წლის წინათ (1966) ქ. კასპში გაიმართა საერთაშორისო ამხანაგური შეხვედრა ბიულში კასპის რაიონისა და კუბის (“თავისუფლების კუნძულის”) ეროვნულ ნაკრებებს შორის (მიმდინარეობის დაწვრილებითი აღწერილობა იხილეთ ამავე გაზეთში);

12 ნოემბერი – მიმდინარეობს ბექა ბერძენიშვილი ქ. სოჭში (რუსეთი) მიმდინარე მსოფლიო ჩემპიონატის დასკვნით დღეს ჭიდაობა სამბოში საპრიზო ადგილი ვერ დაიკავა. დასანანია, რომ მან პირველივე შეხვედრა დათმო მასპინძელ მომავალ ჩემპიონთან, მაგრამ რადგანაც რუსმა ფინალამ-

დე გააღწია, ქართველიც “გაიყოლა,” ამან კი შანსი ვერ გამოიყენა;

12 ნოემბერი – დაბადებიდან 56 წელი შეუსრულდა კასპის “განთიადის” საფეხბურთო გუნდის ვეტერანს, მეკარე ომარ ნახუცრიშვილს (გამოდიოდა 1977, 1984-88 და 1992 წლებში, იცავდა, ასევე, ლაგოდეხის, თბილისისა და მცხეთის გუნდების ღირსებას);

13 ნოემბერი – დაბადებიდან 52 წელი შეუსრულდა გია მჭედლიშვილს – ქართული ფეხბურთის ვეტერანს (ნახევარმცველი), ერთ-ერთ ყველაზე წარმატებულ მოთამაშეს კასპის საფეხბურთო ისტორიაში – მე-20 საუკუნის საუკეთესო ნახე-

ვარმცველს რაიონში. სხვადასხვა წლებში თამაშობდა ყოფილი საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატის მონაწილე გუნდების შემადგენლობაში – მახარაძეში, სამტრედიასში, ბათუმში, გორში, ხაშურში და, ცხადია, კასპში);

14 ნოემბერი – 13 წლის წინათ (2004) გარდაიცვალა ვალერიან (ვალეიკო) იაშვილი – ცნობილი მოჭიდავე და მსაჯი (გადაღებულა რამდენიმე მოკლემეტრაჟიან მხატვრულ ფილმში, სოფელ კავთისხევში 2013 წლის 31 აგვისტოს გაიხსნა მისი სახელობის საჭიდაო დია არენა);

16 ნოემბერი – დაბადებიდან 52 წელი შეუსრულდა გონა ჯარმელაშვილს – კასპის “განთიადის” საფეხბურთო გუნდის ვეტერან მოთამაშეს (მცველი, გამოდიოდა 1990-99 წლებში და 103 მატჩში გაიტანა 8 გოლი);

17 ნოემბერი – 76 წლისა შესრულდა ზელიმხან (“ილო”) ილურიძე – კასპის საჭიდაო სკოლის ისტორიაში ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი მოჭიდავე (თავისუფალი სტილი) და მწვრთნელი, ღვაწლმოსილი ოსტატი, რომელმაც შეეცადა თაობები აღზარდა და დღესაც საჭიდაო არენაზე ახალგაზრდული შემართებით ირჯება;

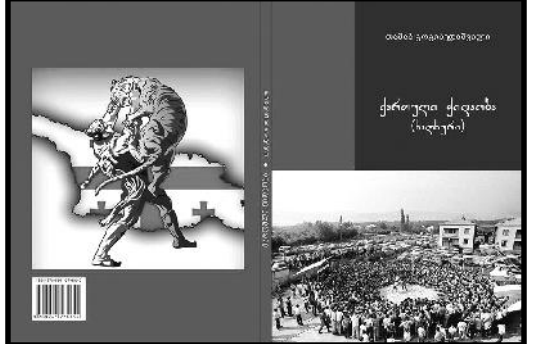
20 ნოემბერი – დაბადებიდან 61 წელი შეუსრულდა მიხეილ მაკეიჩევს –

კასპის მე-2 საჯარო სკოლის სპორტის პედაგოგს, კასპის სპორტკომპლექსის კვალიფიციურ მწვრთნელს კალათბურთში, წლების მანძილზე რაიონის ვაჟთა და ქალთა საკალათბურთო ნაკრებების თავკაცს;

21 ნოემბერი – 17 წლის წინათ (2000) გარდაიცვალა ავთანდილ (“კირილე”) შეშაბერიძე – ყოფილი წარმატებული სპორტსმენი – მოჭიდავე, მსაჯი და მწვრთნელი, ფიზკულტურის მეთოდისტი (სოფელი კავთისხევი);

23 ნოემბერი – დაბადებიდან 57 წლისთავი შეუსრულდა გიორგი გორგაძეს – საქართველოს რამდენიმეჯგუფის ჩემპიონს ჭიდაობის ეროვნულ სახეობაში, რაიონის ნაკრების წევრს წლების მანძილზე, ქართული ჭიდაობის ერთ-ერთ ყველაზე ტექნიკურ და ლაზათიან წარმომადგენელს, ამჟამად – მწვრთნელს, რომელიც სოფელ ზემო ხანდაკში აოსტატებს თანასოფელულ ახალგაზრდებს.

ნოემბერში სპორტის მოყვარულებმა მიიღეს შესანიშნავი საჩუქარი – დაიბეჭდა ტელეჟურნალისტისა და ჭიდაობის კომენტატორის, თამაზ გოგიბედაშვილის, წიგნი “ქართული ჭიდაობა, ხალხური”. ავტორი გახლავთ ვაჟიშვილი კასპის რაიონში ცნობილი პიროვნებისა – ნუგზარ გოგიბედაშვილისა, ექიმისა და ვეტერანი მოჭიდავისა.

ქვემო ჭალაში ბიბლიოთეკა გაიხსნა
აპოვე შენი მომავალი

ქვემო ჭალაში, კულტურის სახლის შენობაში ოფიციალურად გაიხსნა ბიბლიოთეკა, რომლის საზეიმო პრეზენტაციას ესწრებოდნენ კასპის მუნიციპალიტეტის საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები, კულტურისა და განათლების მუშაკები, ქვემოჭალელი მოსწავლეები და ახალგაზრდები, ადგილობრივი თვითმმართველობის ხელმძღვანელი მუშაკები, დედაქალაქიდან და გორიდან მოწვეული სტუმრები, პრესისა და ტელევიზიების წარმომადგენლები. პროექტის ინი-

ციატორი გახლდათ ა(ა) იპ “ახალგაზრდობა ერთიანი მომავლისათვის” /დირექტორი ცირა ხელაშვილი/, პროექტის მხარდამჭერები არიან: კათოლიკოს-პატრიარქის ფონდი, კასპის მაჟორიტარი დეპუტატი, მუნიციპალიტეტის კულტურის, განათლების, სპორტის, ძეგლთა დაცვისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახური, ბიბლიოთეკების გაერთიანება, პროექტის გენერალური სპონსორია “დიო,” სპონსორები: V - T A C Georgia;- Caparol Georgia-

კაპაროლი; ფრეგობი ბიბლიოთეკის პრეზენტაციაზე მობრძანდა სამთავისისა და კასპის ეპარქიის ეპისკოპოსი, მეუფე დამიანე, რომელმაც მიულოცა ქვემოჭალელებსა და არამხოლოდ მათ კულტურული დაწესებულების გახსნა და დალოცა მოსახლეობა, მრევლი...

არასამთავრობო ორგანიზაციებსა და სპონსორებს, კარგია, რომ აქტიურად მონაწილეობდა კერძო ბი-

ზნესი და ადგილობრივი თვითმმართველობა.

ბიბლიოთეკის საზეიმო გახსნას ესწრებოდნენ: კასპის მაჟორიტარი დეპუტატი ირაკლი მეზურნიშვილი, შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის სამინისტროს დეპარტამენტის უფროსი ზვიად ზვიადაძე, მუნიციპალიტეტის ყოფილი გამგებელი გონა გონიტაშვილი, კომპანია “დიოს” აღმასრულებელი დირექტორი თამაზ დაუშვილი.

ბიბლიოთეკის გახსნამდე რასაკვირველია, ჩატარდა მთელი რიგი ორგანიზაციული და მოსამზადებელი სამუშაოები, – განაცხადა მუნიციპალიტეტის განათლების, კულტურის, სპორტის, ძეგლთა დაცვისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახურის უფროსმა თვა ხორბალაძემ, – სპონსორებთან ერთად აქტიურად მონაწილეობდა ბიბლიოთეკების გაერთიანების დირექტორი თვა ბარნაბიშვილი, რომელმაც ფაქტიურად ბიბლიოთეკა უზრუნველყო საჭირო ინვენტარით, შეუძინა წიგნების თაროები, საბონენტო და სამუშაო მაგიდები, საოფისე სკამები, გადასცა კომპიუტერი. მოკლედ, ახლადგახსნილი ბიბ-

ლიოთეკა მზად არის მიიღოს მკითხველები, იგი მოემსახურება მუნიციპალიტეტში შემავალ გამყოფი ხაზის 7 სოფელს.

ცნობილია ისიც, რომ მიმდინარე წელს გაფორმდა ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი ა(ა)იპ “ახალგაზრდობა ერთიანი მომავლისათვის” და კასპის მუნიციპალიტეტის შორის. ეს საქმიანი თანამშრომლობა კიდევ უფრო გაფართოვდება. ქართლელიშვილი.

გინდათ, გაეცნოთ საქმიან და მნიშვნელოვან ცვლილებებს ქვეყნისა და მუნიციპალიტეტის ცხოვრებაში? გინდათ, გაიგოთ ეხისყაყათა მოსახლეობის საქართველოს ცხოვრების პეხსპექტივაზე? **გამოიწერეთ “ახალი გზითარი” რა გზითი ზეინი მკითხველი!**

„ახალი გზითარი“ იძიებს წაინტერესო სურათებს რაიონის სავსებით თოცო-მყვანის შესაქმნელოცო. თოცონით მიმართავთ თანაწიონილოებს - რაცოცოთი თოცონი ყოცოი ზეინს მყვანეში! გამოგვიგზავნეთ წაინტერესო რა სავსებით თოცოცოები!

“შეოკალ ვინაჟი ვიღვას ფანაჟი”

ქართული როქსისა და თეოლოგიის ზეიმი ომარ ყვოსტრონიშვილის სახლ-მუზეუმში

დაუვიწყარი და ძალიან საინტერესო შეხვედრა გაიმართა ლეგენდარული მუსიკოსის, ომარ კელაპტრიშვილის სახლ-მუზეუმში... ღონისძიების ორგანიზატორები იყვნენ კასპის მუნიციპალიტეტის გამგეობა და საკრებულო, მუზეუმების გაერთიანება და კულტურის სამსახური, საინფორმაციო მხარდაჭერი გაზეთი “ახალი განთიადი”. შეხვედრას ესწრებოდნენ კავთისხევის საჯარო სკოლის მოსწავლეები, მათი მშობლები და პედაგოგები, სოფლის აქტივის წარმომადგენლები.

— მდიდარი, მრავალფეროვანი ქართული ფოლკლორის პოპულარიზაციის მიზნით აქ ხშირად ეწყობა შეხვედრები პოეტებთან და მწერ-

და ცნობილ პოეტსა და საზოგადო მოღვაწეს, საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის მოადგილეს თემურ ჩალაბაშვილს, რომელმაც სიყვარულითა და მონატრებით გაიხსენა დიდ ომარ კელაპტრიშვილთან გატარებული წლები, მოეხერხა კავთისხეველებს, განსაკუთრებით კი, მოსწავლეებსა და ახალგაზრდებს, წაიკითხა შეუღარებელი კავთურის ხეობისადმი მიძღვნილი ლექსები და მუზეუმს საჩუქრად გადასცა ბოლოდროინდელი ლექსების კრებული... პოეტის ლექსების გაცნობის გარდა ამ შეხვედრის მშვენიერება განლდათ ფოლკლორული ანსამბლი “გორდელა”, რომლის გამოსვლას სტუმარ-მასპინძელი აღტაცებით შეხვდა. აღსანიშნავი

ური მელოდიების ფართო სპექტრს, რომელსაც მიყვარათ ადრეულ შუა საუკუნეებამდე და ამასთანავე პირვანდელი სახით ინარჩუნებს საქართველოში საუკუნეების განმავლობაში შემონახულ სულიერებით აღსავსე, უძველესი წარმომავლობის მქონე თვითმყოფად და გამორჩეულ მუსიკალურ კულტურას. “გორდელა” ასრულებს მრავალხმიან ხალხურ სიმღერებს ქართული, ხალხური საკრავების თანხლებით, როგორც არის მაგალითად: სიმებიანი ფანდური, ჩონგური, ჭუნირი, ჩანგი, ჩასაბერი სალამური, ჭიბნი, ლარჭეში, დასარტყმელი დოლი, დაირა, ასევე გარმონი... ანსამბლის მიერ შესრულებული ქართული ტრადიციული მუსიკის არანჟირება ეკუთვნის თამაზ მამალაძეს... არსებობის მცირე პერიოდის მიუხედავად “გორდელამ” სწრაფად მოიპოვა პოპულარობა, ანსამბლი არის მრავალი ავტორიტეტული ფესტივალის ლაურეატი. ქართული, ხალხური საკრავების თანხლებით ფოლკლორული მელოდიები შეასრულეს კავთისხევის კულტურის სახლის /დირექტორი ნანა შალიტაური/ ბავშვებმა, რომ-

ლებმაც სტუმრების აპლოდისმენტები დაიმსახურეს... ღონისძიებას ესწრებოდნენ: კასპის მუნიციპალიტეტის ყოფილი გამგებელი გორა გორჩიტაშვილი, გაზეთ “ახალი განთიადის” რედაქტორი ნანა მერებაშვილი, საზღვარგარეთ მოღვაწე პოპულარული ქართველი მომღერალი ირაკლი ფირცხალავა, მუნიციპალიტეტის კულტურის სამსახურის უფროსი თეა ხორბალაძე, მუზეუმების გაერთიანების დირექტორი გივი მელაძე. დედაქალაქიდან შეხვედრაზე მოწვეულ სტუმართა შორის იყვნენ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი ზურაბ ლაოშვილი, მარჯანიშვილის თეატრის მსახიობის გივი ჩუგუაშვილის ვაჟი, ზაზა ჩუგუაშვილი. შეხვედრის დამთავრების შემდეგ მუზეუმის მთავარმა მასპინძელმა ქალბატონმა გულითადი მადლობა გადაუხადა სტუმრებს და სამომავლოდ კიდევ ერთი საინტერესო ფოლკლორული ღონისძიება დააანონსა.

ელმწიფო უნივერსიტეტში და მასში გაერთიანებული არიან უნივერსიტეტის სხვადასხვა ფაკულტეტის სტუდენტები, მათ შორის: ანიკო გულედანი, თამარ ალადაშვილი, სოფიო ქირია, ნინო კაციტაძე, ქეთი კვიციანი, თეა ქირია, ნათია ხმალიაძე, ანსამბლის ხელმძღვანელი და სულისჩამდგემელი გახლავთ მრავალი საერთაშორისო ფესტივალის ლაურეატი, სახელგანთქმული ფოლკლორული ანსამბლის, “კელაპტარის” სოლისტი თამაზ მამალაძე. ანსამბლ “გორდელას” რეპერტუარი მოიცავს ქართული, ხალხ-

ლებთან, პოპულარულ მუსიკოს-შემსრულებლებთან, თეატრალურთან, ცნობილ ადამიანებთან, ეწყობა ლიტერატურული ღონისძიებები, — აცხადებს კავთისხევის სახლ-მუზეუმის დირექტორი ომარ კელაპტრიშვილი /უმცროსი/, — გვინდა, რომ მომავალი თაობა დაინტერესდეს ფოლკლორით, უკეთესად გაეცნოს ქართულ ფასიულობებს, ჩვენს სახელოვან ისტორიასა და წარსულს. ამის თვალსაჩინო მაგალითი გახლავთ სულ ახლახან კავთისხევეში გამართული შეხვედრა... მუზეუმში შეკრებილი საზოგადოება მხურვალე აპლოდისმენტებით შეხვ-

დავით გურამიშვილის გარდასახვაზე 225 წლისთავისთვის

დავითის უკრაინელი ჭირისუფალი

ყოველ ერსა და ეპოქას თავისი გამორჩეული შვილები ჰყავს... დავით გურამიშვილი - XVIII საუკუნის ქართველებიდან უფალმა ნიჭით, უბედობით და უკრაინის "შვილობილად" გამოარჩია... მაგრამ ორივე ქვეყანაში საქართველოსა და უკრაინაში (მთარგმნელთა წყალობით მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაშიც) გულშემბატკივარი, ჭირისუფალი, მეხობტე დამფასებელი არ გამოლევია!

მთარეშე მუშაობდა მეცნიერ-მუშაკად საქართველოზე შეყვარებული ლუდმილა როსსოხა (ქალიშვილობაში გვარად ბოროოკი), სამჯერ იყო საქართველოში: 1974 წელს ქ. თბილისში გურამიშვილთა საგვარეულოს საარქივო მასალებზე, 1978 წელს - კასპში, დამისყანაში "გურამიშვილობაზე" და 1981 წელს სურამში "ლესიაობაზე"...
ლ. როსსოხა 12 წიგნის ავტორია. არის მკვლევარი, მხარეთმცოდნე, მუზეუმ-დავითის მემკვიდრე.

ერთ, ლიტერატურისმცოდნე, ჟურნალისტი, გენეალოგი... საავტორო წიგნების გარდა სამეცნიერო-ენციკლოპედიურ და სალიტერატურო-ისტორიულ პერიოდიკაში გამოაქვეყნა 450-ზე მეტი პუბლიკაცია. მან ამოიკითხა და გამოიფრა უძველესი წარწერები და მეტად ძვირფასი დოკუმენტები დავით გურამიშვილზე. მან დ. გურამიშვილის დაბადების 300 წლისთავს მიუძღვნა ორტომეული "დ. გურამიშვილის გზებით" (ავტორგრაფით მაჩუქა, ვთარგმნე ქართულად, ვერ დავსტამბე).

ლ. როსსოხა არის უკრაინის კულტურის დამსახურებული მუშაკი (2009), ლიტერატურულ-სახელოვნებო 3 პრემიის ლაურეატი: ვლ. მალიკის (2002), ა. შვეჩენკოს (2005) და ს. ველიჩკოს (2013) სახელობის...

პირადად ჩვენი და კასპი-მირგორდის მეგობრობა და ეს ფოტოც 40 წლისა! 2017 წლის 21 ოქტომბერს ლ. როსსოხას 70 წლის იუბილე აღუნიშნეს მირგორდში (აქედან 30 წელი იკვლევდა დ. გურამიშვილს).
წელთა სიმრავლეს ვუსურვებთ დავითის მემკვიდრეს.

საგულისხმო ინფორმაცია სპორტის გულშემბატკივართათვის: ჯაბა პაპინაშვილი მსოფლიო ჩემპიონია! კავკასიური ფინალი: ქართველმა მიულოისტმა გადამწყვეტ ორთაბრძოლაში აზერბაიჯანელი მეტოქე, ნატივ გურბანლი, დაამარცხა! ხორვატიული (ზაგრებელი) ტატამი ძმები პაპინაშვილებისათვის ილბლიანი აღმოჩნდა. ოქტომბრის დასაწყისში უფროსმა ძმამ, ამირან პაპინაშვილმა (60 კგ.-ის წონის მსოფლიო რეიტინგის პირველმა ნომერმა) ხორვატიის დედაქალაქში "გრანპრის" გათამაშებაში გაიმარჯვა. იქვე

უმცროსმა ძმამაც ააფრიალა ქართული დროშა ახალგაზრდა მიულოისტთა მსოფლიო პირველობაზე (55 კგ.-ის კატეგორიაში) ჩემპიონობის დასტურად... ამირანს თავისი სპორტული კარიერის ორიენტირად ტოკიოს ოლიმპიადა მიაჩნია, მერე, ალბათ, ის დრო დადგება, როცა საქართველოს ეროვნული ნა-

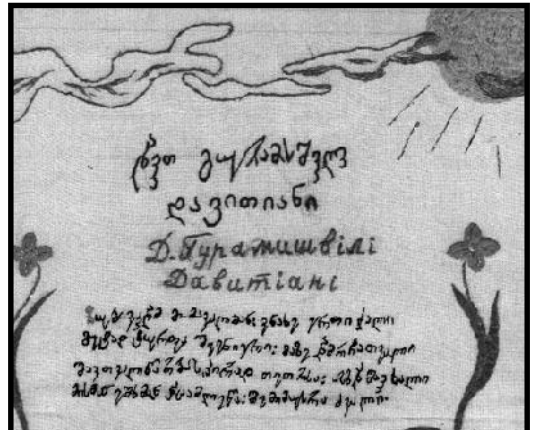

ჯაბა პაპინაშვილი მსოფლიო ჩემპიონია!

კრების საწყის წონაში ძმას ძმა შეენაცვლება. აგერ, წარმატება, რომელიც გვარწმუნებს, რომ ჩვენებური ცნობილი მოჭიდავისა და მწვრთნელის, ჯამბულ პაპინაშვილის, ოჯახში ქართული სპორტის (მიულოს) საიმედოდ კიდევ ერთი, მომავალი, ოლიმპიელი იზრდება. (სურათი გადაღებულია 2017 წელს კასპის განახლებული საჭიდაო მრგვალი დარბაზის გახსნაზე - ჯამბულ პაპინაშვილი, მისი უმცროსი ვაჟიშვილი - 19 წლის ჯაბა (დაბადებულია 1998 წლის 27 აპრილს) და 4 წლის შვილიშვილი დანი, ამირანის ძე, უთუოდ, პაპინაშვილების საჭიდაო ტრადიციების გამგრძელებელი).

ა. კალანდაძე

უნიკალური ხელოვნების დედა კოლხეთიდან

ქალბატონი ბიეტა აბშილავა ერთადერთია საქართველოში, უნიკალური ხელოვნების იშვიათი ჟანრის დამბადებელი და შემოქმედი.
ბ. აბშილავას "ლაბორატორიაში", გნებავთ მუზეუმი უწოდეთ, თავს იწონებს 400-ზე მეტი ამოქარგული ხელნაწერი - საუკუნეთა სიღრმიდან, ლიტ. მუზეუმისა და ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის არქივებიდან გადმოიღო და ოქროს ძაფებით ამოქარგა: გარდაცვლილი პოეტების, მეცნიერთა, კომპოზიტორთა, ღირსეულ მოღვაწეთა, ცოცხალ კლასიკოსთა - თანამედროვეთა კალიგრაფიის ნიმუშები. აბშილავა არის მხატვართა კავშირის

(2000 წ.), მწერალთა (2005), ფაზისის აკადემიის (2002 წ.), მრავალი შემოქმედებითი კავშირის წევრი. თანავტორია მრავალი გამოცემის. არის 5 საკუთარი ლექსთა კრებულის ავტორი. დაჯილდოებულია მარია ბარათაშვილის (2009), ანა კალანდაძის (2014), მხატვართა კავშირის (2012) პრემიებით. 83 წლისაა და მუშაობს შ. რუსთაველის ხელნაწერ "ვეფხისტყაოსნის" 200-მეტრიანი აბრეშუმის ამოქარგვაზე. მოაწყო 42 პერსონალური გამოფენა, გამოიცა ამოქარგული ხელნაწერების 2 კატალოგი, 1987, 2017. წელთა სიმრავლე.
თამარ გაბოძე ფოტო: უკრაინაში გურამიშვილის მუზეუმის ექსპონატის დეტალი.

ზუსტად 51 წლის წინათ, 1966 წლის 10 ნოემბერს, კასპის საჭიდაო დარბაზის მრგვალ არენაზე გაიმართა ამხანაგური საერთაშორისო შეხვედრა კასპელ და კუბელ მიულოისტთა ნაკრებებს შორის. პუბლიკას სტუმრები წარუდგინა სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა და მწვრთნელმა ვასტანგ კუხიანიძემ. მანვე საბოლოო ქვეყნის მრავალგზის ჩემპიონს, ლავრენტი კაციაშვილს, რაიონის ხელმძღვანელთა და გულშემბატკივართა სახელით მიულოცა მოპოვებული ახალი წარმატება - კვლავ გაჩემპიონება და დაბადების 40 წლისთავი, რის დასტურად გადასცა სამახსოვრო საჩუქარი. შეხვედრას მოემსახურა ნაცად მოჭიდავე-მსაჯთა ბრიგადა: ქრისტეფორე ნინიაშვილი (მთავარი მსაჯი), ანზორ კიქნაძე და ანზორ მარტყოფლიშვილი.

დაუპირისპირდნენ ალბერტო ტორესი და საბოლოო ოსტატობის კანდიდატი ჯემალ ხორბალაძე. გაიმარჯვა ქართველმა.

სპორტის ოსტატის გიორგი ნიპარიშვილისა და ამერიკის კონტინენტის ჩემპიონის ლაიუს გასტონის ორთაბრძოლა უშედეგოდ დასრულდა (ზავი ქულების ჩათვლაში არ შედიოდა). გამარჯვებულები ვერც ჯემალ გუთნიაშვილ - რაფაელ პოლოსა და გივი ბალხამიშვილ - რობერტო სანჩესის დაპირისპირებებში გამოვლინდა. კასპელთა გუნდში შეყვანილმა თბილისელმა მიხეილ გოგავამ შეტოვებით დაჯაბნა იბრაჰიმ ტორესი და მასპინძლები დაწინაურდნენ - 2 : 0.
შემდეგ ვალერიან იაშვილმა წმინდად გაიმარჯვა უმბერტო მედინასთან, ხოლო გოდერძი ნონიკაშ-

დაუპირისპირდნენ

კასპის ჭიდაობის ისტორიიდან

ვილმა ქულების უპირატესობით სძლია ფელისხელა კრუსს. ტოლსწორნი აღმოჩნდნენ მძიმე წონისანი მეტოქენი - შოთა გულიაშვილი და ხერანდო სორინი, ისინი უშედეგოდ გაიყარნენ. ასევე, უშედეგოდ დაზავდნენ სპორტის ოსტატი კობა ტატულაშვილი და ამერიკის ჩემპიონი რონალდო სანჩესი. ამრიგად, დაფიქსირდა საბოლოო ანგარიში 4 : 0.
კასპელ მოჭიდავეთა ნაკრების 51 წლის წინანდელი შემადგენლობიდან, სამწუხაროდ, სადღეისოდ

... თუ მშობლებს არ სწავლიათ

ნინ მოსლოდნელად საინტერესო შეხვედრები გელოდებოდათ, ოღონდ ამისათვის აუცილებლად უნდა გამოინეროთ გაზეთი "ახალი განთიადი"!
მამ ასე, მობრძანდით რედაქციაში! გააფორმეთ ხელმოწერა, დატოვით თქვენთვის საინტერესო შეკითხვები და უახლოეს ნომერში მიიღებთ პასუხს.

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალის ახლადგადათქმული მულტიმედია პლინარული კვლევის შედეგად

საქართველო მეღვინეობის 8000 წლიანი ტრადიციის მქონე ქვეყანაა და "ღვინის აკვანად"-აც აღიარეს. ეს ფაქტი არქეოლოგიური გათხრების შედეგად დადასტურდა, რომლის მიხედვით საქართველოში აღმოჩენილია 8000 წლის წინანდელი ყურძნის წიპწები და აგრეთვე თიხის ჭურჭელი ღვინის დამზადებისა და შენახვისათვის.

ვაზი საქართველოს კულტურის და ეროვნების განუყოფელი ნაწილია, ღვინო კი ქართველებისათვის ღირსების და აღორძინების სიმბოლოა.

საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალის ახლადგადათქმული მულტიმედია პლინარული კვლევის შედეგად, რომ აქ მოსახლე ტომები ღვინოს ჯერ კიდევ ძვ.წ. 6000-5800 წლებში, ე.ი. 8000 წლის წინ აყენებდნენ.

2014 წლიდან, ასოციაცია "ქართული ღვინო"-ს ინიციატივით და საქართველოს მთავრობის მხარდაჭერით, ღვინის ეროვნული სააგენტო ხელმძღვანელობს საერთაშორისო მულტიმედია პლინარულ პროექტს "ქართული ვაზისა და ღვინის კულტურის კვლევა". მასში, ქართველ მეცნიერებთან ერთად, მონაწილეობენ პენსილვანიის, მონპელიეს, მილანის, კოპენჰაგენის, ტორონტოს უნივერსიტეტების, ისრაელის ვაისმანის ინსტიტუტისა და მონპელიეს აგრარული კვლევების ეროვნული ინსტიტუტის თანამშრომლები. პროექტის სამეცნიერო ხელმძღვანელია საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი დავით ლორთქიფანიძე, ხოლო კოორდინატორი ღვინის ეროვნული სააგენტოს მეცნიერი, დოქ. დავით მალრაძე.

პროექტის ფარგლებში პენსილვანიის უნივერსიტეტის პროფესორის პატრიკ მაკკოვერნის ხელმძღვანელობით ჩატარებული ბიომოლეკულარული კვლევების შედეგად მარნეულის რაიონში მდებარე ნეოლითის პერიოდის გადაჭრილი გორის და შულავერის გორის არქეოლოგიურ ძეგლზე უკანასკნელი პერიოდის გათხრების დროს აღმოჩენილი თიხის ჭურჭლის კვლევის შედეგად დადასტურდა, რომ ღვინის დამახასიათებელი ორგანული მჟავების (ღვინის მჟავა, ვაშლმჟავა, ქარვამჟავა და ლიმონმჟავა) არსებობა დადასტურდა, რაც ვაზის ჯიშისგან დამზადებული ღვინის მარკერია.

საქართველოს ეროვნული მუზეუმის მეცნიერების ელისო ყვავაძისა და ნანა რუსიშვილის მიერ მუზეუმში ჩატარებულმა პალეობოტანიკურმა კვლევებმა ცხადყო, რომ ადრეული ნეოლითის ხანაში ამ რეგიონში ვაზის კულტურა ფართოდ იყო გავრცელებული. მილანის უნივერსიტეტის მკვლევრებმა ოსვალდო ფაილას ხელმძღვანელობით აღადგინეს ძვ.წ. ათასწლეულის კლიმატი და დადასტურეს, რომ ქვემო ქართლში 8000 წლის წინ ვაზის კულტივირებისთვის შესაბამისი პირობები იყო. ისრაელის ვაისმანის ინსტიტუტში ელიზაბეტა ბოარეტოს ხელმძღვანელობით განხორციელებული ლაბორატორიული კვლევების შედეგად 14-ის დათარიღების მეთოდით ნიმუშების ასაკი განისაზღვრა ძვ.წ. 6000-5800 წლებით, რაც 600 წლით უფრო ძველია, ვიდრე აქამდე უძველესად მიჩნეული ღვინის კვალი ზაგროსის მთიანეთიდან (ირანი).

ღვინოშია ჭეშმარიტება

In vino veritas

სხეული გენეტიკურ მენსიერებას ატარებს – ამ მიწაზე ჯერ კიდევ ნეოლითის ხანაში ხარობდა ვაზი. აკადემიკოს გიორგი წერეთლის გამოკვლევით, სიტყვა ღვინო ყველა ენაში ქართულიდან შევიდა, რადგან ერთ-ერთი უდიდესი ცენტრი ვაზის ჩამოყალიბებისა, ეგვიპტეს, ასურეთს, მესოპოტამიას, შუა და მცირე აზიასთან ერთად, სწორედ სამხრეთ კავკასია და საქართველო გახლდათ, საიდანაც ეს სასმელი უახლოეს თუ შორეულ ქვეყნებში გაჰქონდათ. დღეს კი მკვლევართა უმეტესობა შესაშური ერთსულოვნებით აღიარებს საქართველოს ღვინის სამშობლოდ.

შესაქმეში ნათქვამია: ნომ დასსხა ვენახი, რაც იმას ნიშნავს, რომ მან ველური ყურძნისგან კი არ დაწურა დამთრობელი სასმელი, არამედ თავად გააშენა ვაზის ბაღი, ანუ ვენახოვანი. სახელდობრ როდის დაიწყო კულტურული ვაზის მოშენება საქართველოში, რატომ უნდა, ამის შესახებ ზუსტი ცნობა არ არსებობს. თუმცა ძვ.წ. 50000 წლით დათარიღებული არაველური ვაზის წიპწეები, მცხეთის, თრიალეთის, ალაზნის ველის, ბიჭვინთის, მესხეთის, ბიჭვინთის, მესხეთის მატერიალური კულტურის ყოფითი ნივთები – ფილები, თასები, მცირე ქანდაკებები, რომლებიც თითქმის 3000 წელზე მეტს ითვლის, უთუოდ ადასტურებდნენ, რომ ღვინო არა მხოლოდ ყოველდღიურობის, არამედ რიტუალური მისტიკების ნაწილიც უნდა ყოფილიყო.

ძველი ბერძნები, თურმე, ღვინოში არომატულ დანამატებს, სხვადასხვა ხის ქერქს, ნუშსა და ზეითუნის ზეთსაც კი ურევდნენ, ქართველები კი ვე-

ნახს ტყის პირას აშენებდნენ, რათა, ოდესღაც ტყიურ ვაზს არსებობა გაადვილეთ, თანაც შვის მცხუნვარებასავით შეესრუტა ველური ხილისა და ხე-მცენარეთა სურნელი. შემდეგ, როცა ვენახი ტყეს დაშორდა, ვაზის მწკრივების თავში და ბოლოში ქართველი რგავდა მუხას, რცხილას, ყველანაირი ჯიშის ხილს, და, დამთანხმებით, რომ ასეთი ხეხილის ნაყოფი განსაკუთრებით გემრიელია.

ძველი წელთაღრიცხვისათვის ათასწლეულის დასაწყისში, როცა ასურელებს საქართველოზე გამოულაშქრიათ, ერთიანად გაუნადგურებიათ ვენახები – ქართული ტომების ყოფის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი სიმბოლო.

ძველი ბერძენი გეოგრაფები თუ ისტორიკოსნიც დაუხარლად ჰყვებიან ქართული ვაზისა და ღვინის შესახებ. მათ შორის, ქსენოფონტეს (ჩვენს წელთაღრიცხვამდე 431 წ.) ცნობით, საქართველოში მეტად კარგი ვენახები ყოფილა გაშენებული, ხოლო ყურძნის უხვი მოსავლისაგან დაწურულ ღვინოს კი, ამოთხრილი მიწის სიღრმეში ჩაშენებულ ქვევრებში ინახავდნენ.

თეოპრას ბატონიშვილისა და მარი ბროსეს გაბაასებიდან ირკვევა, რომ ძველ საქართველოში ორპირ ანუ ორკედლიან ქვევრებს ამზადებდნენ, თიხის ზედაპირს შიგნიდან ცვილით ამოლესავდნენ. ამგვარად შენახული ღვინო ათწლეულების განმავლობაში ინახებოდა, ძველდებოდა და ღირსებაც ემატებოდა.

თუ ყურადღებას მივაქცევთ, ვაზუშტი ბატონიშვილის მიერ საქართველოს სხვადასხვა რეკონსტრუქციების ბუნების აღწერილობას, აღმო-

ვაჩნთ, რომ ბარის მიწების შესახებ ყველგან გვხვდება ეპითეტები: ვენახოვანი, ხილიანი. ვაზუშტი იმასაც აღწერს, თუ სად როგორი წარჩინებული ღვინო დგებოდა. დამპყრობელთა სჯულისა და ეროვნების განურჩევლად, ყველა მათგანი უპირველესად ვენახს მიადგებოდა და უმოწყალოდ კაფავდა, ძირკვავდა, ცეცხლს უკიდებდა. მაგალითად თემურ ლენგმა ისე დაუნდობლად მოაოხრა ვენახები, რომ ქართლსა და კახეთის იმ მიწებზე, რომლებსაც მან გადაუარა, ვაზის ხელახალ მოშენებას საუკუნეები დასჭირდა. მიუხედავად ამისა, ქართველი მუდამ ამინაურებდა და კულტურულად აქცევდა უამრავ ჯიშს, რომელთა რიცხვი 500-მდე აღის. მათი უმეტესობისაგან დამზადებული ღვინოები უნიკალურია, იმით, რომ სწორედ ამ მიწაზე, ამ ლანდშაფტში, მოვლის, დაწურვისა და დაყენების ნიშნდობლივი წესების მიხედვითაა მიღებული.

თავადი ლევან ჯორჯაძე – ერთ-ერთი პირველი პროფესიონალი მეღვინე და ამპოლოგი, 1876 წელს დასტამბულ წიგნში "მევენახეობა, ღვინის დაყენება, კეთება და გაუმჯობესება" ყურადღებას მიაქცევს იმ ფაქტს, რომ საქართველოდან ყურძნის ჯიშების წაღება და ევროპაში დამკვიდრება მუდმივად ხდებოდა. გარკვეული დროის შემდეგ უცხო მიწაზე გახარებული ვაზიც პირველსახეს კარგავდა, უცხოვდებოდა, სხვანაირ ღვინოს იძლეოდა. ევროპაში გამგზავრებული ქართველები მოწონებულ ნერგებს აქეთ ეზიდებოდნენ, გახარებდნენ, სხვანაირ ღვინოს მიირთმევდნენ.

ათწლეულის შემდეგ კი, ჩამოტანილი ვაზი ქართული

ჯიშისა აღმოჩნდებოდა ხოლმე, ამ მიწაზე სახეს იბრუნებდა. ზოგჯერ კი, დიდწილად ემსგავსებოდა ქართულ ჯიშებს. თვით სხვადასხვა ქართულ სოფელში მოსული ერთი და იგივე დასახელების ვაზისაგან განსხვავებული ღვინო დგება. მაგ. საფერავი ბევრ სოფელში ხარობს, მაგრამ საგარეჯოს რაიონის სოფელ ხაშმის საფერავი გამორჩეულია, ამიტომაც საქვეყნოდა განთქმული...

ასევე ა მანავის მწვანე, ნაფარეულის რქაწითელი, ბახვის ჩხავერი და ა.შ.

საზოგადოდ ვაზის გაშენებისათვის საუკეთესო ადგილად მზით განათებული ფერდობი ითვლება. თუმცა, მხოლოდ რელიეფი და ჰავა კი არ განსაზღვრავს ღვინის გემოს, სურნელსა და განსხვავებულ შემადგენლობას, არამედ, ვენახის ზრდის არქიტექტურა. სხვადასხვა სახით ნაშენ ვაზს ოდითგან სხვადასხვა სახელი ჰქონდა საქართველოში.

ივანე ჯავახიშვილი ამ სახელწოდებებს ბიბლიის ძველქართულ თარგმანებშიც პოულობს. ვაზის დამაგრება-გაშენების წესების მიხედვით ვენახსაც სხვადასხვა სახელი ეწოდებოდა. მარტო ამ აგებულებათა მრავალფეროვნებიდან შეგვიძლია დავასკვნათ, თუ როდენ ღრმა და მეცნიერული იყო ქართველთა დამოკიდებულება ღვინის, როგორც ფენომენისადმი, რადგან ყველა ამ სახეობას გაშენების თუ დაყენების თავისებური წესი და ტექნოლოგია ახასიათებს: დაბლარი, ანუ ხელნაშენი, მაღლარი, დობილო, ბაბილო, ოლიხნარი, ხარდის ვენახი, ტალავერი, ანუ ხეივანი, განთხმული ვაზი...

ვენახის გაშენება-მოვლას, ღვინის დაყენება-შენახვას ყველა ყმაწვილკაცი მამაპაპათაგან სწავლობდა. ეს გახლდათ საუკუნეების მანძილზე დაგროვილი

ცოდნა, რომლის მიხედვითაც უმცირესი დეტალებიც კი გასაკვირი სიზუსტით იყო გათვლილი. ამ წესებს ფლობდნენ და მოწაფეებს გადასცემდნენ ეკლესია-მონასტრებში მოღვაწე განსწავლული ბერ-მონაზვნები, რადგან თითქმის ყოველ ქრისტიანულ სავანეში გაშენებული იყო ვენახი და ქვევრ-მარანი. ერთ-ერთი პირველი ქართული უნივერსიტეტის, იყალთოს აკადემიის სასწავლო კურსში კი ეს დარგი მნიშვნელოვან საგანს წარმოადგენდა.

საქართველოში ყოველთვის უანგარიშო რაოდენობის საუკეთესო ღვინო მზადდებოდა. მაგალითად, ფრანგი მოგზაურის ჟან შარდენის თხრობით, არ არსებობდა ისეთი ქვეყანა, სადაც იმდენ და იმგვარი ხარისხის ღვინოს აყენებდნენ, როგორც საქართველოში, საიდანაც ეს სასმელი უხვად მიჰქონდათ უცხოეთში. არქანჯელო ლამბერტი კი, იტალიელი მისიონერი, ქართველების სუფრასთან სხდომის ხანგრძლივობასა და შესძენილი ღვინის რაოდენობას გაუოცებია.

რაც შეეხება ქარხნული წესით ღვინის დამზადებას, ერთ-ერთი პირველი პროფესიონალი მეღვინეები ზემოხსენებული ლევან ჯორჯაძე და მუხრანელი ბაგრატიონი გახლდნენ. ამ უკანასკნელმა თავად ააშენა ქარხანა ქართლში და შეედი მეღვინე მოიწვია საემუშაოდ... მას აქეთ მუდმივად იზრდება წარმოებული ღვინისა და იმ ადამიანთა რიცხვი მსოფლიოში, ვინც ქართულ ღვინოს მიირთმევს...

ყურძნის ყოველი ჯიშის და ღვინის ყოველი სახეობა ამ ქვეყნის მიწის, მზისა და ჰაერის, ადამიანის აზროვნებისა, შრომის და სიყვარულის შვილები არიან; XX საუკუნის II ნახევრის აღწერილობით საქართველოში ვაზის 500-ზე მეტი ჯიშის გაგრძელება მე-9 გვ.

ღვინოვანი მემკვიდრეობა

In vino veritas

დასასრული.

ალრიცხეს—80 კახური, 72 ქართლური, 75 იმერული, 50 რაჭულ-ლეჩხუმური, 72 მეგრული, 53 გურული, 58 აფხაზური, 52 აჭარული და სხვა ჯიშები. მათი უმეტესობისაგან ჩინებულნი, სრულიად უნიკალური თვისებების ღვინოები მზადდება. ყოველი მათგანი სასიამოვნო, თრობის განსხვავებულ ხარისხსა და განუმეორებლად ამადლებულ შეგრძნებებს იწვევს... მაგრამ... “მრავალნი — ჩინებულნი და მცირედნი რჩეულნი” — ესენია: რქაწითელი, საფერავი, მწვანე, ხისვი, ჩინური

ღვინოების შედეგად კი, მიიღება შეუდარებელი ბადაგი, რომელიც დიდხანს ინახება და მისგან საჩურობი ელექტრონული იმპულსები გამოდის. რქაწითელისგან იწურება განსხვავებული სასუფრეთიერი ღვინოები პორტვინის, მადერის, ორდინალური და სხვა. მოყვითალო ქარვისფერიდან ღია ყავისფერამდე — უღამაზეს ტონებში მერყეობს. ქარხნული წესით ხშირია მასთან ხიხვისა და მწვანეს შერევა. (მწვანე უნიკალური კახური ჯიშია და მხოლოდ მისი მტკვნებისგან დაყვანებული მოყვითალო,

ენება, როგორც რქაწითელი, თუმცა, ჩემი აზრით ძალიან გემრიელია. ღვინო კი, რომელსაც კახეთში წითელს ეძახიან, სხვა კუთხეებში კი, შავს, ნაძვილად ღვინოა. ტრადიციულად, სწორედ იგი იხმარებოდა ერთ-ერთი დიდი ქრისტიანული საიდუმლოს ზიარების აღსრულებისას. უკანასკნელ ხანს მეცნიერებმა საფერავში უამრავი სამკურნალო თვისება აღმოაჩინეს, განსაკუთრებით გულ-სისხლძარღვთა სისტემის მკურნებელი. დაძველებული პერიოდების მიხედვით იგი განსხვავებულ სურნელებასა და თვისებებს ამჟღავნებს. ხშირად სხვა ჯიშის ყურძენს ნაწილობრივ საფერავს დაამატებენ ხოლმე, რომ ღვინო გაკეთდეს უფრო ხანგრძლივად.

ქართლის ვენახებს დარეჯან დედოფალი თურმე გულმოდგინედ უფრთხილდებოდა. აქ გავრცელებულ მრავალ ორიგინალურ ჯიშთაგან ჩინური, თავკვერი და გორული მწვანე გამორჩეულ ღვინოებს იძლევა, მუქი ლურჯი ფერის თავკვერის მტკვნები მისართმევადაც სასიამოვნო და მისგან სურნელოვანი სუფრის ღვინოც იწურება. წარჩინებული მშენებელი ღვინოები მზადდება ჩინურისა და გორული მწვანეს შერევით ღია ჩალისფერი, მომწვანო ელფერით, ნაზი და პარმინული გემოთი.

თუ კახურ, და ნაწილობრივ ქართლურ ღვინოს თანდაყოლილი პიკანტური სიმწკარტე დაკარგავს, იმერული, მეგრული, რაჭულ, აფხაზურ და აჭარულ ღვინოებში ხილის სურნელთა ერთობლიობა და სიმსუბუქე სჭარბობს. მაგალითად, ცოლიკაურის, ციციქასა და კრახუნას იმერული ჯიშებისაგან ღამაზი ჩალისფერი, ექსტრაქტული, რბილი, გამაგრებელი მჟავიანობის მქონე ღვინო მზადდება. იმერული წესით, ტკბილის დუდილითა და ნაწილობრივ ჭაჭის დამატებით დაყვანული ღვინოები ნაკლებ ბალკოპოლურია და მათ რაჭულ თეთრასთან ერთად, ხშირად საქეფოსაც უწოდებენ. ბუნებრივად მოტკბო ღვინო მზადდება

(ნიშნავს საჩინოს, საუკეთესოს), თავკვერი, ცოლიკაური, კრახუნა, ჩხავერი, ოჯალეში, ალექსანდროული, ალადასტური, ციციქა და სხვა, რომელთაგან სხვადასხვაგვარი — ბუნებრივად ნახევრადმშრალი, მოტკბო, სუფრის მშრალი სამარკო, ორდინალური თუ არაორდინალური, შემავრებული თუ სადესერტო ღვინოები მზადდება. ამ ჯიშების უმეტესობა მზვარე, ანუ მზიან ადგილებში ხარობს, მათგან დაწურული ღვინო მაგარი, გემოთი გამორჩეული და სურნელოვანია. როგორც მეცნიერები ამბობენ ქართული ღვინის უნიკალურობის კიდევ ერთი მიზეზი მჟავიანობის, მაქრობის და სპირტიანობის განსაკუთრებულ შერწყმამში მდგომარეობს.

ქართული ყურძნისათვის დამახასიათებელ მრავალ თვისებას ატარებს: უძლებს ზამთარს, ოქროსფერ-მოყვითალო და მოყავისფრო, წვნიანი მტკვნები საჭმელად ტკბილი და გემრიელია, მისგან დგება შესანიშნავი ღვინო; მარგებელი და სურნელოვანი ყურძნის წვენი; კეთდება საუკეთესო ჩამიჩი, და-

მომწვანო ღვინო მსუბუქი სურნელით, ნაზი, ხალისიანი, პარმინული გემოთი გამოირჩევა. ხისვიც, აღმოსავლეთ საქართველოში, ერთ-ერთი მშვენიერი და გემრიელი ჯიშია, დამოუკიდებლად იძლევა ოქროსფერ, სურნელოვან მაგარ ღვინოს. ორივე მათგანს თავისი ადგილი მყარად აქვს დამკვიდრებული ქართულ ღვინოწარმოებაში.)

ქართული ღვინოების ნერგები საქართველოდან სხვადასხვა ეპოქებში მრავალჯერ გაუტანიათ და, მოუხდევად იმისა, რომ იგი ერთ-ერთი უძველესი აბორიგენული ჯიშია, მშობლიური კახეთის გარდა, შავი და ხმელთაშუა ზღვის აუზის რამდენიმე ქვეყანაში, შორეულ უზბეკეთსა და ყაზახეთშიც კი გაახარეს.

საფერავიც ერთ-ერთი სიმბოლოა ქართული მეღვინეობისა. მისგან იმავითი გემოსა და სურნელის, ძვირფასი ღვინო მზადდება. მუქლურჯი მონღოლისფრო შეფერილობის ნაზკანიანი, თითქოს ცვილით დაფარული საშუალო ან დიდი ზომის მტკვნები საკვებად ისე წარმატებით არ გამოიყ-

ასევე ჩხავერის ჯიშის ყურძნისაგან, რომელიც იზაბელასთან ერთად, უხვად ხარობს აფხაზეთს, აჭარასა და გურიაში. ჩხავერისაგან დამზადებულია ჩალისფერ ღვინოს, დახვეწილი და სასიამოვნო გემო აქვს ხილის ნაზ არომატთან ერთად. მათგან შუშუნა ღვინოებსაც აყენებენ. წითელი, განუმეორებელი მარწყვის ტონების მატარებელი, ლალისფერი ღვინო მზადდება ოჯალეშისაგან, რომელიც ცაგერსა და სამეგრელოშია გაშენებული. ისიც ქართული მოტკბო ღვინოების რიგს ამშვენებს თავისი მდიდარი, პარმინული გემოთი. ასევე ლალისფერია უსახელო ღვინოც განსაკუთრებულად ნაზი, ტკბილი ღვინოების დედოფლად მაინც უძვირფასესი წითელი ღვინო ზვანჭკარა ითვლება, რომელიც რაჭული ალექსანდროლისა და მუჯერეთის ჯიშებისაგან მზადდება. მას ხავერდოვნება და განვითარებული ჯიშური არომატების ნაზავი ახასიათებს...

შეუძლებელია, ასეთ კულტურულ-ესთეტიკურ მოვლენაზე საუბრისას, უკმარისობის გრძობა არ დაგეუფლოს; თანაც ამ მცირე ნარკვევის მიზანიც ხომ, გარკვეულწილად, ამბიციურია: გაახსენოს მკითხველს, რომ ქართული ვაზი და ღვინო მარადისობის თემა — უსასრულო და დროში განფენილი, ბუნებისა და ადამიანის გონიერი ნებისყოფის ანარეკლი; თავად არის პათოსი და ამადლებულ განცდათა სათავე. მეტიც, ვაზი და ღვინო რამდენიმე საყოველთაოდ ცნობილ ფენომენთან ერთად, ზოგადეროვნული იდეის ნაწილია და თუ საქართველოს სიკვდილი არ უწერია, იმედია, რომ ისიც მასთან ერთად იცოცხლებს.

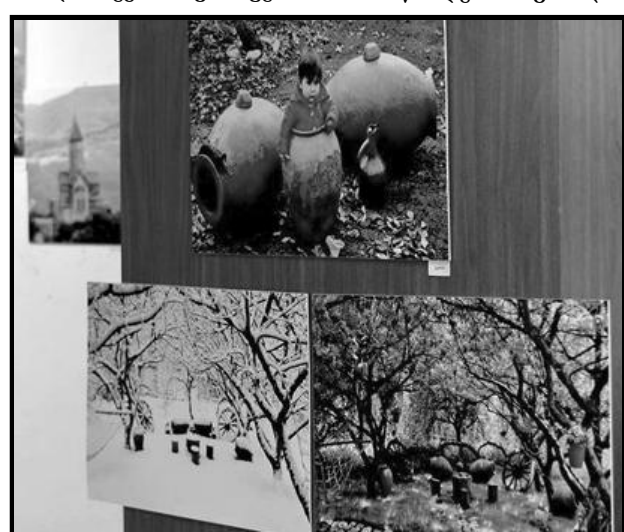
მარინა ყიფშიძე. ავტორი მადლობას უხდის ბატონებს: სანდრო და ნოდარ ფოცხვერაშვილებს დახმარებისათვის.

პირველი ჰერსონასოური

ლაშა ზუბიაშვილის ფოტოები კარგადაა ცნობილი ჩვენი მკითხველისათვის, მისი “უსტარაული” თუ “რკონი” გაზეთის პირველ გვერდზე იხილა მკითხველდგება ოჯალეშისაგან, რომელიც ცაგერსა და სამეგრელოშია გაშენებული. ისიც ქართული მოტკბო ღვინოების რიგს ამშვენებს თავისი მდიდარი, პარმინული გემოთი. ასევე ლალისფერია უსახელო ღვინოც განსაკუთრებულად ნაზი, ტკბილი ღვინოების დედოფლად მაინც უძვირფასესი წითელი ღვინო ზვანჭკარა ითვლება, რომელიც რაჭული ალექსანდროლისა და მუჯერეთის ჯიშებისაგან მზადდება. მას ხავერდოვნება და განვითარებული ჯიშური არომატების ნაზავი ახასიათებს...

მეორე მონაცემი ფოტოკონკურსში გაიმარჯვა, რომლის დევიზი იყო “რას წავიღებდი ევროპაში.” ნომინირებულ ფოტოს სახელწოდებაა — “პატარა ღვინო მკითხველდგება იხილა მკითხველდგება ოჯალეშისაგან, რომელიც ცაგერსა და სამეგრელოშია გაშენებული. ისიც ქართული მოტკბო ღვინოების რიგს ამშვენებს თავისი მდიდარი, პარმინული გემოთი. ასევე ლალისფერია უსახელო ღვინოც განსაკუთრებულად ნაზი, ტკბილი ღვინოების დედოფლად მაინც უძვირფასესი წითელი ღვინო ზვანჭკარა ითვლება, რომელიც რაჭული ალექსანდროლისა და მუჯერეთის ჯიშებისაგან მზადდება. მას ხავერდოვნება და განვითარებული ჯიშური არომატების ნაზავი ახასიათებს...”

დარბაზში ახალგაზრდა ფოტოგრაფის, ლაშა ზუბიაშვილის, პირველი პერსონალური ფოტოგამოფენა მოეწყო. გამოფენის მხარდაჭერი კასპის მუნიციპალიტეტის მერია გახლდათ. ფოტოგამოფენის თემატიკა იყო საქართველოს სხვადასხვა კუთხის ღვინოსანი მხარეები, უმეტესი ნაწილი კი კასპის რაიონის ტურისტულ ობიექტებს ასახავდა. 2016 წელს ლაშამ “ევროპული ალიანსი - საქართველოს”

კონკურსში წარდგინილი 1.000 ნამუშევრიდან — საუკეთესო ოცეულში ლაშას ფოტო “ქვითახვის ტყე” მოხვდა. ლაშა ზუბიაშვილს უამრავი ფოტო აქვს გადაღებული. ამჯერად ფართო საზოგადოებამ გაიცნო ჩვენებური ნიჭიერი შემოქმედი.

გულოცავთ ლაშას პირველ პერსონალურ გამოფენას და ველოდებით ახალ წარმატებებს!

